

[Johs. Christiansen.]

at bringe et citat nu og senere. Det citat, jeg her vil bringe, er et lille uddrag af, hvad ekspeditionschef Sverdrup Thygesen fra justitsdepartementet i Oslo udtalte på dette møde. Han sagde:

„Vi er i justitsministeriet principielt imod specialdomstole, og jeg må på det stærkeste udtale mig imod at lægge påtalemyndigheden hos de militære chefer. . . . I betragtning af, at man tvinger folk ind i militærtjenesten, bør man ikke undlade at give de pågældende den retsbeskyttelse, der ligger i de almindelige domstole og i den juridiske anklagemyndighed.“

Jeg finder disse betragtninger rigtige og skal tilføje, at i modsætning til, hvad der er gældende i Norge, har vi her i Danmark allerede i en årrække haft den praksis, at militære straffesager, der kræver domsafgørelse, skal indbringes for de civile domstole. Hvorfor modsætter de militære myndigheder, nu altså også forsvarsministeren, sig da at drage den fulde konsekvens af udviklingen, således at også påtalemyndigheden varetages af den juridiske sagskundskab? Svaret er givet i de udtalelser, som dels hærchefen, dels Fællesorganisationen af Officerer i Hæren har tilstillet henholdsvis forsvarsministeriet og det førnævnte udvalg. Det hedder i førstnævnte udtalelse:

„Troppernes krigsbrugbarhed står og falder med, om der findes den rette disciplin. . . . Disciplin er ikke medfødt — den må læres først og fremmest ved forklaring og belæring, ved tålmodighed fra befalingsmændenes side; . . . også advarsler, tilrettevisninger, disciplinarmidler og straffe [må] kunne anvendes.“

Så hedder det længere henne i denne udtalelse, der i øvrigt er skrevet af general Kragh i hærchefens forfald:

„Tager man såvel den arbitrære straffemyndighed som påtalemyndigheden fra regimentschefen, tager man en så væsentlig del af midlerne til at opretholde disciplinen fra ham, at man også må fritage ham for ansvaret for disciplinens opretholdelse.“

Dette er en argumentation, der er sat så yderligt på spidsen, at man frygter, at det hele i næste øjeblik skal revne, for denne

argumentation kan ikke holde. For øvrigt er der heller ikke tale om at tage retten til arbitrær straffemyndighed fra regimentschefen. Der er tale om påtalemyndigheden i sager, der skal indbringes for en domstol.

Hvis man følger til disse udtalelser af general Kragh, hvad Fællesorganisationen af Officerer i Hæren forelagde retsplejeudvalget, får man et endog særdeles klart billede af, hvorfor de militære myndigheder så bestemt modsætter sig afgivelsen af påtaltretten. Det hedder i FOHs udtalelse af 20. april 1955 (den brune betænkning side 47):

„Af hensyn til disciplinens opretholdelse er det af afgørende betydning, at rettergangschefen over for det underlagte personel fremtræder som den, der efter lovens almindelige regel alene træffer bestemmelse i tiltalespørgsmål. Afviges der fra dette princip, turde det være klart, at der heraf kun kan følge en svækkelse af den autoritet, rettergangscheferne nødvendigvis må være forlenet med over for det underlagte personel.“

Nu forstår jeg ikke rettere, end at der allerede i det foreliggende lovforslag — det, som udvalget har anbefalet — er sket en vis fravigelse fra det kategoriske syn på tingene, som Foreningen af Officerer i Hæren anlægger, idet de bruger udtrykket „alene“ i forbindelse med rettergangschefens afgørelse i tiltalespørgsmål. Jeg har forstået lovforslaget således, at det i hvert fald kræves, at vedkommende auditor skal medunderskrive.

Lad nu imidlertid det være. Over for den kategoriske formulering af, hvad der er en betingelsesløs nødvendighed til disciplinens opretholdelse, henleder jeg opmærksomheden på endnu en udtalelse af ekspeditionschef Sverdrup Thygesen ved justitsdepartementet i Oslo, en udtalelse, der blev fremsat ved det førnævnte nordiske auditørmøde i København:

„Det kan ikke være den militære retsplejes vigtigste opgave at fremme disciplinen, men derimod at øve retfærdighed.“

Jeg er ganske enig i denne vurdering. Naturligvis må der være disciplin i rækkerne; men hvor vigtig dette end er, er retfærdigheden alligevel af en noget højere bonitet. For mig at se tager officererne